

En foredragsdag/aften med, Jan Lyngdorf.

En kort præsentation af mig selv:

Igennem de sidste 40 år fra 1977 at regne, har jeg haft med akvariehobbyen at gøre.

Dette gælder i udstillings-, konkurrence-, og foredrags regi.

For ikke at gå for langt tilbage i tiden, har jeg siden 1977 ved diverse udstillinger og hjemmekonkurrencer vundet mindst 150 stk. 1. Pladser, hvor det er endt med 16 stk. Danmarks Mesterskaber udi akvariehobbyen.

Endvidere vundet 2 ud af 4 mulige Svenske Mesterskaber ved Malmø's 75 års jubilæum i 2001. Så jeg kan altså også kalde mig Svensk dobbelt Mester ud i akvarier.

Som kronen på værket inden for akvariehobbyen, er jeg meget stolt over, at være blevet optaget i bogen, "Guinness World Records 2002", - med hele tre rekorder inden for akvarie-hobbyen;
- de er som følger:

- Den mest vindende danske akvarist fra 1977 – 2002,
- med 152 stk. 1. pladser.
- Den mest vindende danske akvarist på et år i år 2000
med 23 stk. 1. pladser.
- Som den eneste danske akvarist, der nogen sinde har vundet
3 stk. Danmarksmesterskaber på et år, det var også i år 2000.

Men det må man jo ikke i Danmark, jeg fik virkelig "Jante-loven" at føle.

Endvidere har jeg i en 10 års periode (1990 – 2000) holdt over 250 foredrag, både herhjemme samt i Norge og Sverige.

Jeg har desuden været akvariedommer siden 1978, ved et utal af konkurrencer over det ganske land. Så jeg vil mene, at jeg har nogle gode ideer angående, hvordan man kan indrette et akvarium.

Mine seneste meritter går ud på, at dekorere mine akvarier med bl.a. kunstige planter, der ligner meget de levende.

Lavet børnevenlige akvarier med silkeroser, små huse og lys lederfibre.

Således, at der opstår en helt ny og moderne dimension i vores akvarier. For hvorfor skal det være så kedeligt og gammeldags, nej vel? Endvidere bliver jeg ofte brugt som konsulent og supervisor for både danske og udenlandske firmaer inden for udlejning af akvarier.

Jeg excellerer i følgende akvarie typer:

Klasse 2, Prydakvarie,

der er et akvarium med en blandet fiske- og plante samling, hvor der er lagt mest vægt på, at helheden skal være dekorativt at se på.

Præmie og Pokal skabet.

Klasse 3, Biotopisk prydakvarie,

her er det lidt svære, for her er det et akvarium med en blandet fiske- og plante-samling, men det hele skal være fra den samme biotop.

Klasse 5, Artsakvarie,

her er der tale om, at vi skal skabe en biotop til en enkelt fiske art (stime). Således, at de kan vise deres specielle adfærd.

Klasse 6, Artsakvarie for avlsfisk,

her skal vi så prøve, at skabe de bedste naturtro forhold for en art fisk. Således, at biotopen ligner den natur fiskene kommer fra så meget, at fiskene bare vil yngle her.

Klasse 13, Akvaterrarie,

her skal vi prøve, at efterligne en biotop, hvor vand og brink går over i landdel. Således, at vi ser planterne gro op af vandet og videre ind på land. Og samtidig sådan, at de fisk, der ynder at gå en tur på land, har mulighed for, at kunne dette.(*Dyndspringer*).

Klasse 15, Det fantasifulde akvarium, (Freestyle)

her er det, det fantasifulde, der lægges vægt på. I denne nye klasse, som jeg har prøvet, at få lanceret siden 1996, men først i 2017, er den blevet godkendt af "Dansk Akvarie Union" og "Dansk Akvariedommer Sammenslutning". Klassen er fra min side, især tiltænkt som noget nyt til udstillinger,

og her er det tiltænkt for, at tiltrække de besøgende og især ungdommen til at prøve, at frembringe nogle nye tiltag (det vi kunne kalde europæisk / amerikaner inspireret akvarier). Det vil sige, med alt det nye kunstige.

Som jeg ved, at mange af de yngre akvarieholdere har derhjemme i deres akvarier og som de synes, er utroligt flot. Så som, kunstige planter, sunkne skibe, dykkere, samt en slags lysshows virkning. Selvom der stadig er mange dommer, der ikke accepterer kunstige ting i udstillingsakvarier, så har jeg endnu ikke set en akvariedommer, der har bortdømt et akvarie med en kunstig baggrund i stil med "Back to Nature" stilen. Men prøv bare, at sætte en meget vellignende kunstig plante i Jeres akvarium, så skal I bare se!

Det har så været det, jeg gerne har villet prøve, at få åbnet almindelige akvarieholderes øjne op for. Og nu er det endelig lykkedes. Så i 2019 blev jeg Danmarks Mester i Freestyle klassen, der nu har fået betegnelsen, Klasse 15. Så det har taget mig 23 år fra nytænkning, og til accept. Ting ta'r tid !

De følgende foredrag omhandler:

Nybegyndernes fejltagelser!:

- Dette foredrag er nok et af de grundigste i gennemgangen vedrørende opstart af et akvarium. Her lægger jeg især vægt på og påpeget, at selve opstarten er det vigtigste, samt at det gælder om at have tålmodighed. Således, at der bliver mange års glæde ud i fremtiden, at have sit akvarium. Valget af den rigtige størrelse på akvariet, hvis et sådan findes?
De rigtige materialer til dekorationer i selve akvariet, + baggrundskassen?
Den bedst egnede og smukke varierende plantesamling, det rigtige lys + gødning.
Samt en god stærk begynder fiskesamling. Der fylder de forskellige vandlag, men som samtidig virker harmonisk og farvestrålende.
Som reglen har jeg fyldt bilen med forskellige tilbehør. Således, at tilhørerne kan få lov til, at rører ved de forskellige komponenter, for bedre at forstå virkningen af det forklarede.

Hvorfor vil mine (dine) akvarieplanter ikke gro?:

- Her går vi så lidt mere i dybden, for at få mest mulig glæde af vores akvarieplanter.
Er alle akvarieplanter vandplanter?
- Eller kan sumplanter være gode akvarieplanter?
- Ja, det kan de, hvis de får de rette vækstbetingelser.
Vi går tæt på hvilket bundlag, der egner sig bedst til vores valgte fisk, men så sandelig også til vores planter, så som sur bund, leret bund eller kalkholdig bund.
Det rette vand, det er ikke altid, at vores postevand er det bedste til mere sarte planter.
Co2 tilsætning, hvor vigtig er det?
Det rigtige lys, det er nok det vigtigste og vi kan ikke give dem for meget, kun for længe.
Sidst, men ikke mindst, den rigtige gødning, planterne skal også have en madpakke med.

Sumplanter, solgt som akvarieplanter.

Maller er det ikke de her grimme fisk?:

- En spændende gennemgang af de fisk, der engang var forbudt at have sammen med sine andre akvariefisk, men nu tildags, vil vel kun ganske få akvarister undvære dem.

Vi kommer også lidt ind på opdræt af bl.a.

Men det er jeg.

andre der tror, at alt hvad de kan gabe over, er mad!

- Jeg vil desuden også komme ind på nogle af de forskellige biotoper, der passer til de lidt større maller. Her tænker jeg specielt på nogle af de mallerne, der vil være nøjagtig lige så elegante som en bulldozer, hvis man har været så uheldige, at sætte mallen i sit pryd / planteakvarium, da den var en lille køn fisk, men nu er den blevet anderledes smuk og i hvert fald stor.

Advarsel. dette er ikke en malle.

Pansermaller og Ancistrusmaller.

Hvordan er det nu, er alle algeædende maller gode at have i et prydakvarium?

– Nej, men hvem er de rigtige gode at have og hvem er det så, der er de slemme?

Nogle er dagaktive, andre nataktive og hvad så, ødelægger de da, de andre fisks nattesøvn?

Der findes mange fredelige mallearter, der går fint sammen med andre fiskearter i et selskabsakvarium. Men der er nu

Anderledes fisk jeg har haft! (Eller, fisk man bliver påduttet)!:

- En rundgang omkring de utallige, såkaldte almindelige akvariefisk, det til stadighed bliver udbudt til uerfarne akvarieholdere.

F. eks. "Oskar" cichliden, der som ungfisk er utrolig dejlig at se på i akvarieforretningen, men efter et par år hjemme i ens akvarium, kan række til en middag for to. Knivfisken, der jager som den danske gedde, men faktisk kun er køn som ungfisk.

Piratfisken, der virker som en potensforlænger for sin ejer. Mange flotte anderledes fisk, hvor man desværre ikke får at vide, at de er brakvands fisk, altså skal have salt i vandet og så dør akvarieplanterne. Men det er der også fisk der kan gøre, for på få dage kan de rydde ens flotte planteakvarie, da der jo ikke var blevet fortalt, at det var planteædende afrikanske cichlider man var faldet for. Og man kunne blive ved og ved.

Bulldozer i et plante akvarie.

Havedammen, gør dog drømmen til virkelighed.:

Hvordan man skaber en "Vandperlen" i haveejers ellers så flotte paradis.

Planlægning til udformning, placering og indkøb, selve opstarten og til sidst tålmodighed.

Beplantningen rundt omkring dammen, eventuelt en stensætning, eller en rindende bæk.

Dernæst indkøb af planter til selve vandperlen, skal de stå i plantekurve? Tja, hvem ved, men hvor mange står i sådanne ude i naturen? Kultiverede -, kontra naturplanter.

Elektriske installationer, hvad må man selv lave?

Vedligeholdelse og teknik f.eks. solceller til energi til lys eller pumpe.

Sidst, men ikke mindst, nydelsen af, at naturen invaderer vores stykke dejlige natur så som fugle der bader eller frøernes elskovssang, de smukke sommerfugle i blomsterne rundt om vandspejlet. Det er disse syn jeg nyder mest, når alt det hårde arbejde endelig er overstået.

Fif og gode ideer til konkurrence/udstillings akvarier.:

- Vi gennemgår kort de forskellige udstillingsklasser, for at lærer hvad de forskellige klasser dækker og således at den der udstiller sit akvarium ved hvad der bliver bedømt efter.

Få dekorationer, en lille perle på 45 liter.

Sidst men ikke mindst, omgivelserne omkring selve akvariet, ingen billeder af svigermøder på lampen, lige meget hvor meget, I så ellers frygter hende.

Ledningerne ligner det engang spagetti på gulvet.

Kan man se tapetet igennem akvariet? - Nej! - Jamen, det var da godt.

Så går vi ellers i gang med:

- Opbygning ved hjælp af dekorationsmidlerne så som rødder og sten til f.eks. opbygning af terrasser for at give akvariet dybde

Dernæst ser vi på, hvilke planter der bør anbringes hvor og hvilke der passer sammen.

Samt, hvordan man bl.a. med f.eks. gode sugekopper let og elegant, kan placerer planter og dekorations-rødder på side- og bagrude.

Så til det lidt mere vanskelige, hvilke fisk skal man vælge i sin fiskesamlingen, de skal jo helst klæder hinanden i adfærd, kropsform og ikke mindst i farverne..

Jeg vil også lærer Jer lidt om skyggelægningen ved hjælp af akvariebelysningen.

Fremstilling og opbygning af smukke planteterrarier!

Her vil jeg tage Jer med fra starten og guide Jer igennem fremstillingen af et terrarium, hvordan man skærer glasset, helst uden at komme til skade, limningen af de forskellige glasstykker så det til sidst ligner det terrarium I havde håbet på, at skulle nyde fremover, hvilken teknik der bør anvendes, opsætningen af Bregnerods bark eller bare almindelig bark fra skovens træer på side- og bagrude. Fremstillingen af de små dekorative vandfald. Anbringelsen af mos, akvarieplanter og orkideer, eller hvad I nu synes der vil klæde Jeres terrarium.

Det bringer os så direkte over til.

Gør dit terrariet smukt med akvarieplanter!

De fleste akvarieplanter kan blive utrolig smukke i er terrarium, og her vil jeg komme ind på deres vækstbetingelser, deres lyskrav, hvor fugtigt (eller tørt) de kan trives.

Hvorledes gøder man, hvilke kan tåle, at gro ved siden af hinanden, nogle planter krigere hinanden, hvilke bliver for store. Der er måske nogle der er giftige. Gror de for hurtigt.

Er der nogle der får smukke blomster? osv.

Akvariebiotoper for de mindre flod/sø cichlider!

Den smukke Kribensis flod cichlide.

Billedet her til højre, viser en lille misforstået tildens, der før i tiden med, at køre ned til Faxe kalkbrud, for at hente kalkblokke til sine Tanganyika cichlider, der før i tiden blev brugt af danske akvarieholdere. For der findes ikke kalk blokke i de tre store afrikanske søer.

De skønne julidochromis sø cichlider.

JAN LYNGDORF

KASERNEVEJ 9

4300 HOLBÆK

DANMARK.

TELF. +45 59 43 63 80.

Mail: janlyngdorf@email.dk